

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Een kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

September 2018, uitgave 1 van het tweede jaar

*“Hoe geven we tieners meer richting, ruimte en ruggensteun
om te leren en ontwikkelen?”*



Beste mensen,

Na een jaar van stilte, pak ik het initiatief om tienercolleges te ontwikkelen weer op. Mijn doel is verbreed naar verbetering van het 10-14 jarigen onderwijs op basisscholen, in de VO-scholen en natuurlijk in de nieuw op te richten tienercolleges. Hierin wil ik visie, kennis, mensen, initiatieven en ideeën die leven op het gebied van onderwijs voor 10 - 14 jarigen bij elkaar brengen. Vooral in de leeftijd van 10 - 14 jaar willen de tieners gezien en gehoord worden. Ze raken geactiveerd en gemotiveerd op het moment dat ze zelf invulling mogen geven aan hun eigen onderwijs, wanneer ze vat op hun eigen leven en leren krijgen. Ze leren zichzelf vooral kennen in de omgang met leeftijdsgenoten. De tieners leren de wereld pas echt kennen wanneer ze de ruimte krijgen om die wereld te ontdekken. De eigen persoonlijke ontwikkeling is wat ze bezig houdt. Er is een transformatie nodig in het 10 - 14 jarigen onderwijs, waarin de persoonsvorming van tieners centraal komt te staan en wordt gekoppeld aan de leerdoelen.

Uit alle gesprekken die ik gevoerd heb met ouders, begeleiders, schoolleiding en de tieners zelf blijkt dat veel mensen net als ik ervan overtuigd zijn dat deze transformatie nodig is. De belangrijkste vraag, die ik daarbij vaak hoor is: Hoe begin ik? En als ik eenmaal begonnen ben, wat is dan nodig om het onderwijs en de transformatie verder vorm te geven? Hiervoor ben ik een (online) kennisplatform aan het ontwikkelen, gecombineerd met een praktische gids en training en coaching op het gebied van zelfsturing en communicatie. Want of een tiener nu op een basisschool zit, een middelbare school of op een tienercollege: een tiener heeft ondersteuning nodig om zichzelf te leren sturen en om goed te communiceren.

Daarnaast blijf ik de oprichting van tienercolleges stimuleren. De start in de regio is gemaakt, want in Groesbeek zijn ze in augustus begonnen met een tienerschool met dertig 10 tot 15 jarigen. Een heel mooi onderwijsinitiatief, waarvan ik hoop dat er velen zullen volgen. Voor alle geïnteresseerden organiseer regelmatig ronde-tafel-gesprekken, waarvan de eerste op 10 oktober a.s. in Nijmegen plaats vindt.

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Een kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

September 2018, uitgave 1 van het tweede jaar

Ik wens jullie veel leesplezier met deze nieuwsbrief, waarin ik alle ontwikkelingen in het tieneronderwijs heb gebundeld. En succes met het begeleiden van jullie eigen tieners, als ouder, begeleider of schoolleider! Graag tot ziens.

Hartelijke groet,

Erik Peperkamp

De persoonsvorming van de tiener centraal!

De noodzakelijke transformatie van het 10 -14 jarige onderwijs:

In de leeftijd van 10- 14 jaar ontwikkelen kinderen hun identiteit. Het is de eerste fase van het volwassen worden. Ze leren omgaan met zichzelf, met anderen en met de wereld. Ze leren door ervaringen. Begeleiding in hun persoonlijke ontwikkeling is belangrijk in deze fase. Begeleiding in zelfsturing, communicatie, in hun denkwijze en alles waar ze nog moeite mee hebben in het zich ontwikkelende brein. Terwijl de tieners naar school komen voor de sociale contacten en voor hun persoonlijke ontwikkeling worden ze op veel scholen vooral geconfronteerd met lessen voor hun cognitieve ontwikkeling. De leerkracht en het curriculum bepaalt, de tieners volgen (of niet). Veel scholen hebben stappen gezet om ruimte te bieden aan persoonlijke ontwikkeling. In een enkele school staat de persoonlijke ontwikkeling al centraal. De leerdoelen worden vastgesteld door de tieners en de coach. Ook de cognitieve leerdoelen. Zo worden tieners gemotiveerd.

De tijd nemen om de tieners te leren kennen en op maat te begeleiden naar de leerdoelen is de kern van het onderwijs in deze eeuw. Onderwijs waarin ze hun houding ontwikkelen, vaardigheden aanleren en trainen en kennis leren vergaren en gebruiken. Natuurlijk zullen tieners ook willen bewijzen wat ze geleerd hebben. Niet in een nietszeggend gemiddeld cijfer maar in competenties, die ze hebben laten zien.

Praktische gids: “Hoe ontwikkelen we onderwijs voor 10 tot en met 14 jarigen, waar de tiener centraal staat?”

Wil je als school stappen maken, dan beschrijft deze praktische gids de belangrijkste vragen in de transformatie naar de nieuwe leerdoelen en de nieuwe benadering. Elk hoofdstuk zal eindigen met praktische tips hoe je de transformatie kunt realiseren. Deze benadering is niet door mij ontwikkeld maar meer een compositie vanuit bestaande inspirerende theorieën. De inleiding is in concept klaar en stelt de volgende vraag centraal.

- Waarom is een transformatie van het onderwijs voor 10 - 14 jarigen in de 21-eeuw nodig?

De inleiding staat op de website: <https://www.tienercollegenijmegen.nl/gids-naar-tieneronderwijs/inleiding> . Daar tref je tevens een korte film waarin ik de inleiding presenteer. Wil je reageren, stuur dan een mail of meld je aan voor de ronde-tafel-gesprek over bovenstaande vraag op 10 oktober van 16.00 - 17.00 uur op de Bergendalseweg 388 in Nijmegen: info@tienercollegenijmegen.nl.

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Een kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

September 2018, uitgave 1 van het tweede jaar

Ondersteuningsaanbod

Hieronder een overzicht van het ondersteuningsaanbod. Heeft u interesse in een bijdrage: mail info@tienercollegienijmegen.nl.

a. Ontwikkel zelfsturing bij de tieners (en bij jezelf als begeleider of ouder).

Onze bijdrage: het instrument 'de self-director' wordt eerst 7 dagen uitprobeerd door begeleiders en ouders. Vervolgens is er een trainingsdag om zelfsturing te verdiepen en om te zetten naar een aanpak voor de tieners. Tenslotte gaan de begeleiders de tieners aan de slag zetten met 'de selfdirector'. Ook zij kunnen een verdiepingsdag krijgen vanuit ons. Een eerste open training zal in januari worden gehouden.

b. Ontwikkel communicatievaardigheden bij de tieners (en bij jezelf als begeleider of ouder).

Onze bijdrage: een trainingsdag om te leren empathisch te communiceren voor begeleiders, ouders en tieners. Een eerste open training zal in april worden gehouden.

c. Bepaal samen (begeleiders, tieners, ouders) de leerdoelen.

Onze bijdrage: Op basis van richtinggevers stellen tieners, begeleiders en ouders zelf de leerdoelen vast in twee gezamenlijke sessies van een dagdeel.

d. Ontwikkel samen (begeleiders, tieners, ouders) het onderwijs.

Onze bijdrage: Twee oefenbijeenkomsten van een dagdeel om samen met tieners, begeleiders, ouders en experts een project op te zetten. Twee oefenbijeenkomsten van een dagdeel om in een vakgebied een aanzet te geven voor een uitdagende training/project/leeromgeving om voor te bereiden op een assessment.

e. Maak contact met PO-scholen en VO-scholen die samen een tienerstroom willen ontwikkelen of het onderwijs aan 10-14 jarigen willen verbeteren.

Onze bijdrage: Het leggen van de eerste contacten en voeren van eerste verkennende gesprekken.

f. Start met leerkrachten PO en docenten VO vanuit een gedeelde visie en missie: wat wil je bereiken met de tieners?

Onze bijdrage: Ophalen van de individuele dromen, visies en passies via interviews. Vervolgens in twee sessies van een dagdeel komen tot een eerste gezamenlijke opzet van de visie en de missie.

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Een kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

September 2018, uitgave 1 van het tweede jaar

Tienercolleges: Vijf nieuwe tienercolleges gestart!

Het Montessori College Nijmegen en de stichting Primair Onderwijs Groesbeek zijn er in geslaagd om een tienercollege op te zetten: Montessori Agora 10-15 Groesbeek. Gefeliciteerd! De belangstelling van ouders was groot en de start is gemaakt met 30 tieners.

Er waren reeds tienercolleges in Gorinchem, Ridderkerk, Amsterdam, Zwolle en Zetten. Afgelopen augustus zijn naast Groesbeek ook tienercolleges gestart in Sneek, Horst, Dordrecht en Emmeloord. Op veel andere plaatsen wordt gedacht en gewerkt aan de oprichting van een tienercollege. Op de website treft u een overzicht aan met de websites van de tienercolleges: www.tienercollegenijmegen.nl/tienercolleges

Ik blijf streven naar de oprichting van tienercolleges (uitdagend, kleinschalig onderwijs van 10 -14 jarigen) op andere plaatsen in de regio: Nijmegen, Lent, Elst, Malden, Wijchen, Cuijk, Boxmeer, Beuningen en Druten. Scholen binnen, maar ook buiten deze regio kunnen een afspraak maken voor een oriënterend gesprek. Ouders die het tienercollege als passende mogelijkheid voor hun kind zien kunnen zich melden, dan kan ik de mogelijkheden bij scholen verkennen.